

ז. השקעות

תוכן עניינים

עמוד	
	(1) שיטת השווי המאזני
187	נוסח משולב של גילוי דעת 68
	(2) דוחות כספיים מאוחדים
213	נוסח משולב של גילוי דעת 57
	(3) בחינת קיום שליטה לעניין איחוד דוחות כספיים במצבים בהם לבעלי מניות המיעוט יש זכויות אישור או זכויות וטו
273	הבהרה מספר 5
	(4) הטיפול החשבונאי במוניטין ובנכסים בלתי מוחשיים ברכישה של חברה מוחזקת
285	נוסח משולב של תקן חשבונאות מספר 20 (מתוקן)
	(5) הטיפול החשבונאי וכללי הדיווח לגבי ניירות ערך הרשומים למסחר בבורסה ותעודות השתתפות בקרנות השקעה בנאמנות
301	נוסח משולב של גילוי דעת 33
	(6) הטיפול החשבונאי על ידי המשקיע בהשקעה ביחידות השתתפות במחקר מדעי
317	נוסח משולב של גילוי דעת 42
	(7) ישויות השקעה
321	תקן חשבונאות מספר 37

שיטת השווי המאזני

נוסח משולב של גילוי דעת 68 (ינואר 1997)^(*)

תוכן עניינים

סעיפים	א. מבוא
5 - 1	ב. המלצות:
א55 - 6	♦ הגדרות
6	♦ שיטת השווי המאזני - התנאי ליישום
12 - 7	♦ מקרים שבהם אין ליישם את שיטת השווי המאזני
14 - 13	♦ שיטת השווי המאזני - יישום
20 - 15	♦ שוני בין תאריך הדוחות הכספיים של החברה המחזיקה לבין תאריך הדוחות הכספיים של החברה המוחזקת
23 - 21	♦ מוניטין
26 - 24	♦ שינויים בשיעורי החזקה
34 - 27	♦ רווחים שלא מומשו
46 - 35	♦ היוון רווחים
49 - 47	♦ מסים על ההכנסה
51 - 50	♦ ירידה בערך ההשקעה
52	♦ גילוי ^א
א55 - 53	ג. תחילה ותחולה, הוראות מעבר ותיקוני גילויי דעת
60 - 56	תחילה ותחולה
56	הוראות מעבר
57	שינויים בתקני חשבונאות אחרים
60 - 58	

הדגמה הנוגעת ליישום הטיפול במוניטין - סעיפים 24 ו-28 של גילוי דעת 68

^(*) אושר על ידי הוועדה לכללי חשבונאות ודיווח כספי בהתאם להחלטתה מיום 31.12.1996 ועל ידי המועצה המקצועית בהתאם להחלטתה מיום 8.1.1997 ופירסומו אושר על ידי הוועד המרכזי בהתאם להחלטתו מיום 27.1.97. הוא מחליף, עם תחילתו, את ג"ד 22 וסעיף 4.3 בג"ד 57, מוסיף סעיף 4.5 לג"ד 57 ומתקן סעיפים 8 ו-13 (ה) של ג"ד 48.
^א תוקן על ידי סעיף 121(א) לתקן חשבונאות מספר 34 בתחילה מ-1 בינואר 2014.

א. מ ב ו א

1. גילוי דעת 22, שפורסם בפברואר 1980, כלל המלצות באשר ליישום שיטת השווי המאזני לגבי השקעות בחברות מסוימות.
2. בחודש אפריל 1994 פורסם גילוי דעת 57 בדבר דינים וחשבונות כספיים מאוחדים, אשר החליף את גילוי דעת 15 שפורסם בינואר 1976. בגילוי דעת 57 ניתן ביטוי למגמות שהשתקפו בגילויי דעת חדשים שפורסמו בעולם מאז הוצא גילוי דעת 15 ולניסיון שנצבר במהלך יישומו של גילוי דעת זה. בגילוי דעת 57 נקבעו גם תיקונים מסוימים בגילוי דעת 22 בדבר שיטת השווי המאזני; התיקונים כאמור פורטו בסעיף 4.3 לגילוי דעת 57, ונכנסו לתוקף עם תחילתו של אותו גילוי דעת.
3. דיווח לפי שיטת השווי המאזני הוא כלל חשבונאי מקובל בעולם לגבי השקעות מסוימות. הוועדה לתקנים בינלאומיים בחשבונאות (יאס"ק) פירסמה בחודש אפריל 1989 תקן בינלאומי בחשבונאות (להלן - תב"ב) מס' 28 - טיפול חשבונאי בהשקעות בחברות מסונפות ACCOUNTING FOR INVESTMENTS IN ASSOCIATES ולאחרונה פירסמה אותו בתבנית חדשה 1994.
4. (א) לאור האמור בסעיף 2 לעיל ובהתחשב באמור בתב"ב 28 כמצויין בסעיף 3 לעיל ובניסיון שנצבר במהלך יישומו של גילוי דעת 22, החליטה הלשכה לבחון מחדש את ההמלצות שנכללו בגילוי הדעת הנ"ל לצורך עדכון, שינויין, התאמתן או החלפתן.
- (ב) כמו-כן, הלשכה חזרה ודנה במקרה שכתבי אופציה שהונפקו על-ידי חברה מוחזקת לא מומשו על-ידי בעלי מניות חיצוניים. היא הגיעה למסקנה שונה מזו שקיבלה ביטוי בגילוי דעת 48, סעיף 8 וסעיף 13(ה). על כן, גילוי הדעת האמור יתוקן בהתאם.

5. גילוי דעת זה דן בהשקעה של חברה המחזיקה בחברה מוחזקת לטווח ארוך ויש לה בה השפעה מהותית כמשמעותה בסעיפים 7 עד 12 לקמן.

ב. המלצות

6. ♦ הגדרות:

- (א) **"שיטת השווי המאזני" (EQUITY METHOD) -** שיטה של טיפול חשבונאי, לפיה ההשקעה בחברה מוחזקת נרשמת לפי העלות בתוספת או בניכוי חלקה של החברה המחזיקה ברווחים, בהפסדים ובשינויים אחרים בהון העצמי של החברה המוחזקת, שאירעו לאחר מועד הרכישה.
- (ב) **"חברה מוחזקת"** - חברה שלחברה המחזיקה במניות שלה, יש השפעה מהותית בה.
- (ג) **"חברה מחזיקה"** - חברה בעלת השקעה בחברה מוחזקת.
- (ד) **"חברה בת"** - כהגדרתה בגילוי דעת 57.

♦ שיטת השווי המאזני - התנאי ליישום

- 7.² שיטת השווי המאזני תיושם על-ידי חברה משקיעה (להלן - המשקיעה) אם היא בעלת השפעה מהותית על מדיניותה הכספית והתפעולית של החברה שהושקע בה (להלן - המושקעת). היישום ייעשה הן בדוחות הכספיים של החברה המשקיעה עצמה והן בדוחותיה הכספיים המאוחדים. אולם, אם החברה המשקיעה היא ישות השקעה כהגדרתה בתקן חשבונאות מספר 37, ההשקעה תמדד בשווי הוגן כאשר השינויים בשווי ההוגן ייזקפו לרווח או הפסד בהתאם לאותו תקן.
8. אם המשקיעה מחזיקה במניות המושקעת המקנות לה זכות הצבעה בשיעור של 20% או יותר או יש לה הזכות למנות

² תוקן על ידי סעיף 29(א) לתקן חשבונאות מספר 37 בתחילה מ-1.1.2017.
מהדורת תשרי התשע"ט - ספטמבר 2018

השקעות
שיטת השווי המאזני

20% או יותר מחברי הדירקטוריון⁽¹⁾, ההנחה היא שיש למשקיעה השפעה מהותית, אלא אם כן ניתן להראות בעליל שאין זה המצב; ולהיפך, אם המשקיעה מחזיקה פחות מ-20% מהזכויות האמורות במושקעת, ההנחה היא שלמשקיעה אין השפעה מהותית, אלא אם כן ניתן להראות בעליל השפעה כזאת.

9. קיומה של השפעה מהותית מקום ששיעור זכות ההצבעה והזכות למנות דירקטורים במושקעת אינו מגיע כדי השיעור שנקבע בסעיף 8 לעיל, ואי-קיומה של השפעה מהותית מקום ששיעור זכות ההצבעה או הזכות למנות דירקטורים מגיע כדי השיעור האמור או עולה עליו, יוכחו על-פי התייחסות לגורמים משפיעים עיקריים, כגון:

- (א) ייצוג משמעותי למשקיעה בדירקטוריון המושקעת;
- (ב) השתתפות המשקיעה בהליכי קביעת המדיניות של המושקעת;
- (ג) הסכם הצבעה לטווח ארוך המחייב את המשקיעה ואת הצדדים האחרים להסכם לפעול ביחד בהסכמה מוקדמת;
- (ד) עיסקאות מהותיות בין המשקיעה לבין המושקעת, כאשר עיסקאות אלו מראות על תלות עיסקית כגון מצבים בהם חלק עיקרי מפעילותה העיסקית של המושקעת נשען על זיכיון, זכות שימוש בפטנט, אספקת ידע או מידע חיוני וכיו"ב שניתנו לה על-ידי המשקיעה;
- (ה) יכולת השפעה של המשקיעה על מינויים פנימיים בסגל הניהולי של המושקעת;
- (ו) מידת הפיזור או ריכוזיות החזקת הבעלות על-ידי בעלי המניות האחרים במושקעת, ואולם החזקת בעלות ניכרת או רוב על-ידי משקיע אחר אינה שוללת בהכרח השפעה מהותית של המשקיעה;

⁽¹⁾ בכל מקום בו מופיעה המלה "דירקטוריון", משמע: "דירקטוריון או גוף הממלא תפקיד מקביל לשל דירקטוריון".

השקעות

שיטת השווי המאזני

- (ז) יכולתה של המשקיעה לקבל את המידע הדרוש לה לצורך יישום שיטת השווי המאזני. מצב בו החברה המשקיעה אינה מצליחה, למרות מאמציה, לקבל את המידע, מהווה ראיה אך לא בהכרח ראיה מספקת לאי-קיומה של השפעה מהותית.
10. בחישוב שיעור כוח ההצבעה לצורך סעיף 8 לעיל יש להתחשב בהון המניות המונפק מבלי להתייחס לזכויות לרכישת מניות (כתבי אופציה או התחייבויות הניתנות להמרה) שניתנו, אם ניתנו, למשקיעה או לאחרים. כמו-כן, אין להתייחס לשינויים בשיעורי ההחזקה שחלו לאחר תקופת הדיווח.
בחישוב שיעור כוח ההצבעה יובאו בחשבון:
- (א) המניות במושקעת שהמשקיעה מחזיקה בעצמה; וכן
- (ב) המניות במושקעת המוחזקות על-ידי חברות בנות של המשקיעה.
11. על אף האמור לעיל, העדר ייצוג כלשהו בדירקטוריון של החברה המושקעת מונע מהחברה המשקיעה לדווח על השקעתה על-פי שיטת השווי המאזני.
12. חברה אם שיש לה על-פי מבחני סעיף 10 לעיל השפעה מהותית בחברה מושקעת של חברות בנות שלה ויש בין חברות הקבוצה הסכמי הצבעה לתאום עמדות, תיחשב כל אחת מהמשקיעות כבעלת השפעה מהותית, ולא יחול האמור בסעיף 11.

◆ מקרים שבהם אין ליישם את שיטת השווי המאזני

- 13.³ בכל אחד מששת המקרים הבאים אין ליישם את שיטת השווי המאזני:
- (א) ההשקעה בחברה המושקעת נרכשה ומוחזקת מלכתחילה במטרה לממשה בעתיד הקרוב.

¹ תוקן על ידי סעיף 29(ב) לתקן חשבונאות מספר 37 בתחילה מ-2017.1.1 וסעיף 53(א) לתקן חשבונאות מספר 38 בתחילה מ-2017.1.1.

השקעות

שיטת השווי המאזני

- (ב) החברה המושקעת פועלת במדינת-חוץ בתנאים של הגבלות כלכליות ומוניטריות, שאינן נושאות אופי ארעי, הפוגעות באופן משמעותי ביכולתה להעביר כספים לחברה המשקיעה.
- (ג) החברה המושקעת פועלת במדינת-חוץ בתנאים של מגבלות אובייקטיביות, שאינן נושאות אופי ארעי, הפוגעות באופן משמעותי ביכולתה להעביר דוחות כספיים לחברה המשקיעה באופן סדיר.
- (ד) ההשפעה של החברה המשקיעה אינה קיימת בפועל, כגון בנסיבות של חודל פירעון של החברה המושקעת שניטשה או שהועברה לידי מפרק או כונס נכסים.
- (ה) החברה המשקיעה היא ישות השקעה כהגדרתה בתקן חשבונאות מספר 37.
- (ו) ההשקעה בחברה הכלולה או חלקה סווגה כמוחזקת למכירה או כמוחזקת לחלוקה לבעלים בהתאם לתקן חשבונאות מספר 38 נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו.

14. ת¹ הוצגה ההשקעה לפי שיטת השווי המאזני, וקרה מקרה כמפורט בסעיפים 13(ב), 13(ג) ו-13(ד) לעיל, תמשיך ההשקעה להיות מוצגת באותו ערך, שבו היתה רשומה בעת קרות המקרה, ואולם אם חלה ירידה בשווי ההשקעה, בהתאם לתקן חשבונאות מספר 15 (מעודכן 2009), ירידת ערך נכסים, תופחת ההשקעה בהתאם. כמו כן, תיעשינה הפרשות לפי הצורך בגין ערבויות שניתנו (ראה גם סעיף 52 להלן).

14.א^ה הוצגה ההשקעה בחברה הכלולה לפי שיטת השווי המאזני וקרה מקרה כמפורט בסעיף 13(ו) לעיל, יופסק יישום שיטת השווי המאזני רק לגבי אותו חלק שסווג כמוחזק למכירה או כמוחזק לחלוקה לבעלים והחברה המשקיעה תיישם לגבי אותו חלק את תקן חשבונאות מספר 38 (ראה סעיפים 19ג ו-29ב באותו תקן). לגבי הטיפול בדוחות הכספיים הנפרדים בהשקעה בחברה הבת שמסווגת כמוחזקת למכירה ראה תקן חשבונאות מספר 38.

¹ תוקן על ידי סעיף 125(א) לתקן חשבונאות מספר 15 בתחילה מ-2003.1.1.

^ה נוסף על ידי סעיף 53(ב) לתקן חשבונאות מספר 38 בתחילה מ-2017.1.1.

◆ שיטת השווי המאזני - יישום

15. חלקה של החברה המחזיקה ברווחי החברות המוחזקות שהן בנות, או בהפסדיהן, יחושב בדרך של יישום אחיד של הכללים החשבונאיים בחברה המחזיקה ובחברות המוחזקות שלה, אלא אם כן נסיבות העניין מחייבות אחרת (כאמור בגילוי דעת 57 סעיף 3.14 לעניין דוחות כספיים מאוחדים). האמור אינו חל על חברות מוחזקות שאינן בנות בתנאי שהכלל החשבונאי שיושם על-ידי המוחזקת הוא כלל חשבונאי מקובל בישראל, או, לגבי חברות כאמור במדינות-חוץ, גם לפי התקנים הבינלאומיים בחשבונאות.
16. נכללו בדוח מבקר החשבונות של חברה מוחזקת לבעלי מניותיה הסתייגויות, או סטייה כלשהי מהנוסח האחיד של דוח מבקרים בלתי מסוייג, יובאו אלה במידת הצורך בחישוב חלקה של החברה המחזיקה בחברה המוחזקת. כמו-כן יישקל הצורך במתן גילוי בהתאם לנסיבות.
17. אם ההשקעה בחברה מוחזקת שאינה חברה בת הופחתה כליל, אין ליצור הפרשה נוספת להפסדיה, אלא אם כן ערבה החברה המחזיקה להתחייבויותיה של החברה המוחזקת או שיש לה התחייבות אחרת לתמוך בחברה המוחזקת תמיכה כספית; סכום ההפרשה הנוספת שתיכלל בנסיבות כאמור לא יעלה על סכום הערבות או ההתחייבות האחרת. אם החברה המוחזקת תפיק רווחים בעתיד, החברה המחזיקה לא תכלול את חלקה ברווחים אלה, עד כדי סכומי ההפסד שהיא לא כללה בעבר, כאמור לעיל. לעניין חברה מוחזקת שהיא חברה בת יחול האמור בג"ד 57 (סעיף 3.8).
18. כשחלק מהון המניות של החברה המוחזקת מורכב ממניות בכורה צוברות, יחושב חלקה של החברה המחזיקה בתוצאות הפעולות של החברה המוחזקת לאחר הפחתת הדיבידנדים על מניות בכורה אלה (בין אם הוכרוזו ובין אם לא הוכרוזו).
19. דיבידנד מחברה מוחזקת שההשקעה בה כלולה לפי שיטת השווי המאזני ייזקף כהקטנת ההשקעה ולא ייכלל כהכנסה.

20¹. עלייה או ירידה בשווי המאזני הנובעת מפריטי רווח כולל אחר של חברה מוחזקת, כגון הפרשי שער מתרגום פעילות חוץ או הערכה מחדש של פריטי רכוש קבוע, אשר אינן נובעות משינוי בשיעור ההחזקה, יזקפו בחברה המחזיקה לרווח כולל אחר.

◆ שוני בין תאריך הדוחות הכספיים של החברה המחזיקה לבין תאריך הדוחות הכספיים של החברה המוחזקת

21. שוני בין תאריך הדוחות הכספיים של החברה המחזיקה לבין תאריך הדוחות הכספיים של החברה המוחזקת מקשה על יישום שיטת השווי המאזני. קושי זה גובר ככל שפרק הזמן שבין תאריך הדוחות הכספיים של החברה המחזיקה לבין תאריך הדוחות הכספיים של החברה המוחזקת (להלן - פער הזמן) ארוך יותר.

22. חברות בנות:

(א) תאריכי הדוחות הכספיים של החברה המחזיקה ושל החברות הבנות שלה צריכים להיות זהים. במקרים חריגים אשר בהם מתקיימים כל התנאים להלן ניתן ליישם את שיטת השווי המאזני לגבי דוחות כספיים של חברה בת הערוכים למועד שונה מזה של החברה המחזיקה:

(1) החברה הבת רשומה ופועלת במדינת-חוץ שחוקיה מחייבים עריכת דוחות כספיים לתאריך השונה מזה של החברה המחזיקה.

(2) הדוחות הכספיים של החברה הבת ערוכים לתאריך המקדים את תאריך הדוחות הכספיים של החברה המחזיקה ופער הזמן ביניהם אינו עולה על שלושה חודשים.

(ב) כל עוד מתקיים פער הזמן, הוא יישמר בעקיבות בכל התקופות המדווחות כדי למנוע עיוותים בדיווח וכדי לאפשר השוואתיות בין התקופות המדווחות. עם זאת, מובן מאליה שניתן לצמצם את פער הזמן או לבטלו כליל.

¹ תוקן על ידי סעיף 111(ג) לתקן חשבונאות מספר 22 בתחילה מ-2006.1.1 ועל ידי סעיף 121(ב) לתקן חשבונאות מספר 34 בתחילה מ-2014.1.1.

השקעות
שיטת השווי המאזני

(ג) האירועים הבאים שהתרחשו בפרק הזמן יובאו בחשבון:

- (1) פריטים תוצאתיים מיוחדים;
- (2) הפסדים שוטפים חריגים ואולם לא יובאו בחשבון רווחים כלשהם והפסדים שוטפים שאינם חריגים;
- (3) תנועות הוניות (השקעות בהון מניות, דיבידנדים וכיו"ב);
- (4) עיסקאות בין-חברתיות חריגות אשר ינותחו וחלק החברה המחזיקה בתוצאותיהן יוצג בהתאם למהותן.

(ד) במקרים בהם עורכות חברות מוחזקות דוחות רבעוניים והם זמינים במועד עריכת הדוחות הכספיים של החברה המחזיקה, יישום שיטת השווי המאזני יחייב שימוש של החברה המחזיקה בדוחות הרבעוניים הנ"ל. ולא יעלה, איפוא, הצורך בהבאה בחשבון של האירועים שהתרחשו בפרק הזמן כאמור בסעיף 22(ג) לעיל.

(ה) פער זמן העולה על שלושה חודשים מונע אפשרות של יישום שיטת השווי המאזני על-ידי החברה המחזיקה לגבי השקעתה בחברה הבת. מסיבה זו נדרשת במקרה זה הכנת דוחות כספיים מיוחדים על-ידי החברה הבת, הערוכים לתאריך הזהה לתאריך הדוחות הכספיים של החברה המחזיקה, כדי לאפשר יישום שיטת השווי המאזני לגביה.

23. חברות מוחזקות שאינן חברות בנות:

תאריכי הדוחות הכספיים של החברה המחזיקה ושל חברות מוחזקות שאינן חברות בנות אמורים גם הם להיות זהים, אולם במצב שהחברה המחזיקה אינה שולטת על החברות המוחזקות לא תמיד ניתן לכפות על חברות אלה לערוך את דוחותיהן הכספיים לתאריך הזהה לזה של החברה המחזיקה. ניתן ליישם את שיטת השווי המאזני לגבי דוחות כספיים של חברות מוחזקות שאינן חברות בנות הערוכים למועד שונה מזה של החברה המחזיקה רק אם הדוחות

הכספיים של החברות המוחזקות האמורות ערוכים לתאריך המקדים את תאריך הדוחות הכספיים של החברות המוחזקות ופער הזמן ביניהם אינו עולה על שלושה חודשים. במקרים אלו יחולו הוראות סעיפים 22(ב), 22(ג), 22(ד) ו-22(ה) לעיל.

◆ מוניטין

- 24.¹ העקרונות שנקבעו בגילוי דעת 57 בסעיפים 2.8 ו-3.4 ותקן חשבונאות מספר 20 (מתוקן), הטיפול החשבונאי במוניטין ובנכסים בלתי מוחשיים ברכישה של חברה מוחזקת, תקפים גם לעניין הטיפול לפי שיטת השווי המאזני בחברה מוחזקת. ההבדל בין שיטת השווי המאזני לבין שיטת איחוד דוחות כספיים מחייב בהכרח טיפול שונה מבחינת ההצגה. בעוד שבדוח מאוחד יוצגו הנכסים וההתחייבויות המזוהים ("נכסים נטו") שנרכשו לפי שוויים הנאות בעת שנרכשו, וכל התוצאות הנובעות מהשינויים בנכסים נטו יחושבו על בסיס השווי האמור, בדוח לפי שיטת השווי המאזני תחשב החברה המוחזקת מדי תאריך דוח כספי את חלקה בנכסים נטו של המוחזקת ואת התוצאות המתייחסות על בסיס השווי הנאות שנקבע בעת הרכישה, ותכלול את חלקה בשווי המאזני של המוחזקת, לפי בסיס זה.
25. המוניטין והפחתתו המוצגים בדוחות הכספיים המאוחדים בסעיפים נפרדים ייכללו בדוחות של החברה המוחזקת כחלק בלתי נפרד מההשקעה ומהתוצאות לפי שיטת השווי המאזני.
26. כאשר ההשקעה בחברה נרכשת בחלקים, ייקבע המוניטין לגבי כל רכישה בנפרד, אולם רכישות חלקיות שנעשו עד אשר החברה נהייתה לבעלת השפעה מהותית בחברה המושקעת, יובאו בחשבון כאילו נעשו ביום שבו החברה המשקיעה נהייתה לראשונה לבעלת השפעה מהותית בחברה המושקעת.

¹ תוקן על ידי סעיף 36(א) לתקן חשבונאות מספר 20 (מתוקן) בתחילה מ-1.1.2006.

◆ שינויים בשיעורי החזקה

27. ^ח במקרה של ירידה בשיעור החזקה כתוצאה ממימוש החזקותיה של החברה המחזיקה בחברה המוחזקת, במלואן או בחלקן, יירשם כעלות המימוש החלק היחסי של ההשקעה, כפי שהיא רשומה על-פי שיטת השווי המאזני (כולל החלק היחסי של המוניטין שטרם הופחת). אם מומשה השקעה שסווגה קודם לכן כמוחזקת למכירה בהתאם לתקן חשבונאות מספר 38, יירשם כעלות המימוש הערך בספרים של ההשקעה שסווגה כאמור. ההפרש בין התמורה לבין עלות המימוש, כאמור, הוא רווח או הפסד ממימוש ההשקעה.

28. ירידה בשיעור החזקה כתוצאה מהנפקת מניות לצד שלישי תיחשב אף היא מימוש. ההפרש בין חלקה של המחזיקה בשווי המאזני של המוחזקת לאחר ההנפקה לבין ההשקעה (ללא מוניטין) כפי שהיא רשומה במחזיקה ערב ההנפקה הוא התוצאה הגולמית מהמימוש. מתוצאה זו יופחת החלק היחסי של המוניטין והסכום המתקבל הוא הרווח או ההפסד מהמימוש.
לעניין זה:

(1) השווי המאזני של המוחזקת יחושב על בסיס השווי הנאות של הנכסים נטו כפי שנקבע בעת הרכישה על-פי סעיף 24.

(2) החלק היחסי של המוניטין הוא ההפרש בין שיעור החזקה של המחזיקה במוחזקת ערב ההנפקה ("השיעור המקורי") לבין שיעור החזקה של המחזיקה במוחזקת לאחר ההנפקה, מחולק בשיעור המקורי ומוכפל ביתרת המוניטין שטרם הופחת ערב ההנפקה.

28.א. ^ט הטיפול החשבונאי בחברה המחזיקה בגין הנפקת כתבי אופציה ומכשירים פיננסיים מורכבים על-ידי חברה מוחזקת יהיה בהתאם לסעיפים 101 ו-104 להוראות המעבר לתקן חשבונאות מספר 22 (מעודכן 2017), מכשירים פיננסיים: גילוי והצגה.

^ח תוקן על ידי סעיף 53(ג) לתקן חשבונאות מספר 38 בתחילה מ-2017.1.1.
^ט נוסף על ידי סעיף 111(א) לתקן חשבונאות מספר 22 בתחילה מ-2006.1.1.

29. חלה ירידה בשיעור ההחזקה, לפי סעיף 27 או סעיף 28 לעיל, בחברה מוחזקת אוטונומית ונזקפו בעבר בגין השקעה זו הפרשי תרגום להון העצמי על-פי הבהרה 8 לגילוי דעת 36, בעת היותה בתוקף, או על-פי תקן חשבונאות מספר 13 (מתוקן), יועבר חלק יחסי מתוך הפרשי התרגום שהצטברו לדוח הרווח או ההפסד, והוא יהווה חלק בלתי נפרד מהרווח או ההפסד ממימוש ההשקעה.
30. בכל מקרה של הפסד לפי סעיפים 27 או 28 לעיל יש לבדוק לעניין יתרת ההשקעה אם חלה ירידת ערך שאינה זמנית ויחול האמור בסעיף 52 להלן.
31. במקרים בהם קיימת ירידה בשיעור ההחזקה בחברה מוחזקת בסמוך למועד ייסודה של החברה המוחזקת או כאשר החברה המוחזקת הינה חברה שטרם החלה בפעילות עסקית או שהיא נמצאת בשלבי מחקר ופיתוח וטרם ביצעה מכירות משמעותיות (START UP OR DEVELOPMENT STAGE ENTERPRISE) ונוצר רווח כמחושב על-פי סעיף 28 לעיל, אין זה נאות להכיר ברווח מיידי מאחר שהמחיר העודף ששולם על-ידי המשקיע הנוסף נועד בדרך כלל לממן את הוצאות החברה בשלבי התפתחותה. לפיכך יש לזקוף את הרווח האמור כהכנסה נדחית. הכנסה נדחית זו תיזקף לדוח הרווח או ההפסד בחלקים שווים על פני תקופה של שלוש שנים או עד חלק החברה המחזיקה בהפסדים של החברה המוחזקת בתקופה האמורה - לפי הסכום הגבוה בין השניים בחישוב מצטבר.
32. אם כתוצאה ממימוש או מהנפקת מניות לצד שלישי נוצרו נסיבות שאינן מאפשרות המשך דיווח על-פי שיטת השווי המאזני, יש להפסיק את הטיפול החשבונאי על-פי שיטת השווי המאזני ויש להשאיר את ההשקעה בסכומה הפנקסי כפי שהוא סמוך אחרי המימוש או ההנפקה כאמור. (ראה גם סעיף 52 להלן).
33. דיבידנד מחברות שלגביהן נפסק הרישום לפי שיטת השווי המאזני כאמור ייכלל בהכנסה של החברה המחזיקה בגבולות חלקה ברווחים שנצברו מאז הפסקת הרישום ועד תאריך הדוח הכספי האחרון של המוחזקת ערב ההכרזה על הדיבידנד. יתרת הדיבידנד העולה על הרווחים שנצברו כאמור תנוכה מהסכום הפנקסי של ההשקעה.

¹ תוקן על ידי סעיף 53 לתקן חשבונאות מספר 13 בתחילה מ-2004.1.1.

34. רכישה נוספת לאחר הפסקת הרישום לפי שיטת השווי המאזני היוצרת נסיבות המאפשרות שוב דיווח על-פי שיטת השווי המאזני, דינה כדין רכישה חדשה, דהיינו - רואים בסכום הפנקסי של ההשקעה כפי שהיה כלול ערב הרכישה הנוספת בתוספת סכום הרכישה הנוספת כאילו הם השקעה אחת לצורך יישום שיטת השווי המאזני, שנעשתה ביום הרכישה האחרונה.

◆ רווחים שלא מומשו

35. רווחים שנוצרו בעסקאות שבין חברה מחזיקה לבין חברה מוחזקת, או בין חברות מוחזקות בינן לבין עצמן (להלן - עסקאות בין-חברתיות), יידחו במלואם או בחלקם, כאמור בפרק זה, עד למימושם על-ידי מכירה מחוץ לקבוצה או בדרך של הפחתה. בעסקאות שבהן נוצר רווח לחברה מחזיקה ממכירה לחברה שבשליטתה יידחה מלוא הרווח ואילו בעסקאות אחרות יידחה החלק היחסי של הרווח בהתאם לשיעור ההחזקה של החברה המחזיקה בחברות המוחזקות.⁽²⁾

לעניין זה, רווחים כוללים הן רווחים הנובעים מפעילות מסחרית במהלך הרגיל של העסקים (רווח שלא מומש במלאי) והן רווחים מעסקאות אחרות.

36. לצורך דחיית רווחים שלא מומשו בעסקאות בין-חברתיות, יש לעשות הבחנה בין מכירות ל-"כיוון מטה" (DOWNSTREAM), דהיינו - מכירות של החברה המחזיקה לחברה המוחזקת, לבין מכירות ל-"כיוון מעלה" (UPSTREAM), דהיינו - מכירות של החברה המוחזקת לחברה המחזיקה. (לעניין מכירות לצדדים (LATERAL) ראה סעיף 39 להלן).

37. באשר למכירות לכיוון מטה :

(א) אם המכירה היא לחברה מוחזקת שהיא חברה בת - הרווח יידחה באופן מלא ;

⁽²⁾ לעניין חברה בשליטה משותפת, ראה סעיפים 2.6 ו-3.2 בג"ד 57 בדבר דינים וחשבונות כספיים מאוחדים.

השקעות
שיטת השווי המאזני

(ב) אם המכירה היא לחברה מוחזקת שאינה חברה בת, יידחה מתוך הרווח החלק היחסי, לפי שיעור ההחזקה של החברה המחזיקה בחברה המוחזקת.

38. באשר למכירות לכיוון מעלה - הרווח יידחה באופן יחסי, לפי שיעור ההחזקה של החברה המחזיקה בחברה המוחזקת, בין אם חברה זו חברה בת ובין אם אינה חברה בת.

39. במכירות לצדדים, דהיינו במכירות בין חברות מוחזקות לבין עצמן, ממשיך לחול הכלל שאם המלאי (או נכס אחר) נמכר לחברה בת של החברה המחזיקה, החברה המחזיקה לא מימשה רווח כלשהו שכן המלאי נשאר בפועל בשליטתה; ואילו אם המלאי נמכר לחברה מוחזקת שאינה חברה בת - החברה המחזיקה מימשה חלק יחסי בשל חלק המלאי שנמכר לגורמי חוץ.

40. מהכלל האמור בסעיף 39 לעיל נגזר הטיפול החשבונאי בארבע האפשרויות כדלקמן:

השיעור שיידחה	הקונה	המוכרת
מתוך סך כל הרווח		
שיעור ההחזקה של המחזיקה בחברה המוכרת	בת	(א) בת
שיעור ההחזקה של המחזיקה בחברה המוכרת	בת	(ב) מוחזקת שאינה בת
מכפלת שיעורי ההחזקה של החברה המחזיקה בשתי החברות	מוחזקת שאינה בת	(ג) בת
(*)	מוחזקת שאינה בת	(ד) מוחזקת שאינה בת

(*) גם במקרה (ד) אמור לכאורה להידחות הרווח על-פי הנוסחה ב-(ג), ואולם בגלל הקושי להגיע למידע החליטה הלשכה שיש לדחות את הרווח כאמור רק בעסקאות חריגות.

41. הרווח הטעון דחייה הוא הרווח הגולמי ויובא בחשבון ייחוס מסים על ההכנסה.

42. החשבונות המושפעים מדחייה של הרווח הם כדלקמן :

(א) במקרה של מכירה לכיוון מטה -
במכירה של מלאי: סעיפים תוצאתיים - מכירות,
עלות המכירות והוצאות מסים; סעיפים מאזניים -
יתרת זכות (רווח שלא מומש) ומסים נדחים;

במכירה של רכוש קבוע: סעיפים תוצאתיים - רווח
הון והוצאות מסים; סעיפים מאזניים - יתרת זכות
(רווח שלא מומש) ומסים נדחים.

על אף האמור לעיל, ניתן לבטא את דחיית הרווח נטו
(לאחר מס) כהקטנה בסעיף התוצאתי - חלקה של
החברה המחזיקה ברווחי החברות המוחזקות
וכהקטנה מהשקעות בחברות מוחזקות - וזאת כאשר
טיפול כאמור אינו גורם לעיוות בהצגת הרווח או
ההפסד והדוח על המצב הכספי.

(ב) במקרה של מכירה לכיוון מעלה -
סעיף תוצאתי - חלקה של החברה המחזיקה ברווחי
החברות המוחזקות וסעיף מאזני - השקעות בחברות
מוחזקות, או, כהפחתה מהנכס הנרכש.

43.^א במקרה שנוצרו הפסדים מעיסקאות בין-חברתיות - הטיפול
בהם יהיה בדומה לטיפול ברווחים כמצויין לעיל, ואולם אין
לבטל הפסדים המייצגים ירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני
בערכם של הנכסים נשוא העיסקאות הבין-חברתיות.

44. במקרה שנמכרה חברה מוחזקת אחרי המועד שבו נוצרה
העיסקה שהרווח ממנה נדחה על-פי הכללים לעיל ולפני
מימוש המלאי (או נכס אחר) על-ידי מכירה מחוץ לקבוצה
(”תקופת הביניים”), הכלל הוא שאם נמכרה החברה
המוחזקת שקנתה את המלאי יש להכיר ברווח שנדחה שהרי
המלאי אינו עוד בקבוצה, ואילו אם נמכרה החברה שמכרה
את המלאי והחברה הקונה עודה בקבוצה אין להכיר ברווח
שנדחה כל עוד לא מומש המלאי על-ידי מכירה מחוץ
לקבוצה.

45. ירידה בשיעור ההחזקה מהווה מכירה חלקית של ההשקעה.
על כן כאשר חלה ירידה בשיעור ההחזקה בחברה שקנתה

^א תוקן על ידי סעיף 125(ב) לתקן חשבונאות מספר 15 בתחילה מ-2003.1.1.
מהדורת תשרי התשע”ט - ספטמבר 2018

השקעות
שיטת השווי המאזני

את המלאי יש לכאורה להכיר ברווח יחסי חלקי, ואולם כללי דחיית הרווח כאמור לעיל בפרק זה מבחינים בין חברה בת לבין חברה מוחזקת שאינה חברה בת.

46. על כן, הטיפול החשבונאי במקרה של ירידה כאמור בסעיף 44 יהיה כדלקמן:

לפני הירידה בת	אחרי הירידה בת	הטיפול החשבונאי לא יוכר כל רווח (א)
מוחזקת שאינה בת	מוחזקת שאינה בת	יוכר רווח יחסי נוסף בשיעור הירידה (ב)
בת	מוחזקת שאינה בת	יוכר שיעור מתוך כלל הרווח כשיעור במוחזקת שאינו מוחזק על-ידי החברה המחזיקה (ג)

(א) כל עוד החברה שקנתה את המלאי נשארה חברה בת לא מכירים ברווח כלשהו (סעיף 37(א) לעיל). על כן הירידה לא שינתה את המצב בנדון.

(ב) במכירה לחברה מוחזקת שאינה בת מכירים בשיעור ברווח כשיעור שאין החברה מחזיקה במוחזקת (סעיף 37(ב) לעיל). על כן יש עכשיו להכיר ברווח נוסף.

(ג) כל עוד החברה היתה בת לא היתה הכרה ברווח כלשהו. על כן עכשיו שהחברה חדלה מלהיות בת יש להכיר במלוא הרווח בניכוי שיעור מהרווח כשיעור ההחזקה במוחזקת.

♦ היוון רווחים

47. יש הסבורים כי היוון רווחים על-ידי חברות מוחזקות לצורכי הנפקת מניות הטבה אינו טעון היוון מקביל בדוחות הכספיים של החברה המחזיקה. גישה זו מתבססת על ההנחה שהדוחות הכספיים של החברה המחזיקה נועדו לשקף יחסים כספיים שבין חברה זו, שהיא היחידה המדווחת, לבין גורמים חיצוניים, ולא נועדו לשקף יחסים כספיים פנימיים בין החברה המחזיקה לבין החברות המוחזקות שלה. בהתאם לכך, ההיוון היחיד שמוצדק לשקפו בדוחות הכספיים של החברה המחזיקה הוא היוון

הרווחים המיועדים להנפקת מניות הטבה לבעלי מניותיה של חברה זו.

יתר על כן, יתרת הרווח הכלולה בדוחות הכספיים של החברה המחזיקה אמורה לשקף את מלוא הרווח שנצבר בחברה זו בתוספת חלקה ברווחים שנצברו בחברות המוחזקות לאחר מועד רכישת ההחזקה בהן על-ידי החברה המחזיקה. יתרה זו אינה מושפעת מהיוון רווחים על-ידי החברות המוחזקות. יתרת הרווח של החברה המחזיקה אינה מתיימרת לשקף את סכום הרווחים הניתנים לחלוקה כדיבדנד במזומן. לבעיית זמינותה של יתרת הרווח של החברה המחזיקה כמקור לחלוקת דיבדנד במזומן על ידי היבטים משפטיים וכלכליים החורגים מעבר להיבטים החשבונאיים שהם מעניינו ותחום טיפולו של גילוי דעת זה.

48. לעומת זאת, קיימת גישה שונה לפיה היוון הרווחים על-ידי החברות המוחזקות חייב להשתקף בדוחות הכספיים של החברה המחזיקה. המצדדים בגישה זו סבורים שרווחים שהונו על-ידי החברות המוחזקות אינם ניתנים לחלוקה כדיבדנד במזומן ועובדה זו חייבת למצוא את ביטוייה המפורש בדוחות הכספיים של החברה המחזיקה.

היוון רווחים בדוחותיה הכספיים של החברה המחזיקה - בדרך של זקיפתם לקרנות הון - בעקבות היוון רווחים בחברה מוחזקת לצורכי הנפקת מניות הטבה, מצביע בבהירות מוחלטת על הרווחים שאינם ניתנים לחלוקה כדיבדנד במזומן גם בחברה המחזיקה.

49. הלשכה מאמצת את הגישה המפורטת בסעיף 47 לעיל.

◆ מסים על ההכנסה

50. ³¹ בדרך כלל, הערך בספרים של ההשקעה גבוה מבסיס המס שלה (כתוצאה מרווחים שהצטברו, הפרשי תרגום ועוד). ההפרשים הזמניים עשויים ליצור חבות מס או הטבת מס בעת חלוקת דיבדנד על-ידי החברה המוחזקת או העסקה המשותפת או בעת מכירת ההשקעה או הזכויות. הטיפול החשבונאי בהפרשים זמניים בגין השקעות בחברות מוחזקות וזכויות בעסקאות משותפות יהיה בהתאם לתקן חשבונאות מספר 19, *מסים על ההכנסה*.

³¹ תוקן על ידי סעיף 103(א) לתקן חשבונאות מספר 19 בתחילה מ-2005.1.1. מהדורת תשרי התשע"ט - ספטמבר 2018

51. ^י [בוטל]

◆ ירידה בערך ההשקעה

52. ^י (א) תאגיד יישם את תקן חשבונאות מספר 15 (מעודכן 2009), *ירידת ערך נכסים*, על השקעה בחברה מוחזקת, שאינה חברה בת.

(ב) חלה ירידת ערך, כמשמעותה בתקן חשבונאות מספר 15 (מעודכן 2009), *ירידת ערך נכסים*, של השקעה בחברה מוחזקת אוטונומית בחו"ל ונזקפו בעבר להון העצמי הפרשי תרגום בגין השקעה זו על פי תקן חשבונאות מספר 13 (מתוקן), *השפעות השינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ*, או על פי הבהרה 8 לגילוי דעת 36, בעת היותה בתוקף, אין לזקוף חלק מהפרשי התרגום לדוח רווח או הפסד בעת ההכרה בהפסד מירידת ערך.

◆ גילוי ^ט

53. ^ט [בוטל]

54. בדוחות הכספיים של חברה מחזיקה יינתן גילוי לפרטים הבאים:

(א) ^ט מדיניות ההצגה של ההשקעות בחברות המוחזקות, תוך ציון הטיפול החשבונאי במוניטין.

(ב) רשימה שמית של החברות המוחזקות המהותיות ופירוט שיעורי זכויות ההצבעה וההחזקה בהן. כן יוצג מידע כספי המתייחס להשקעה בחברות המוחזקות כדלקמן:

(1) בחברות השקעה בלבד - סך כל הרווח וסך כל ההשקעה לסוף תקופת הדיווח לפי ענפים

^י בוטל על ידי סעיף 103(ב) לתקן חשבונאות מספר 19 בתחילה מ-1.1.2005.
^י תוקן על ידי סעיף 125(ג) לתקן חשבונאות מספר 15 בתחילה מ-1.1.2003.
^ט בוטל על ידי סעיף 121(א) לתקן חשבונאות מספר 34 בתחילה מ-1.1.2014.
^ט תוקן על ידי סעיף 36(ב) לתקן חשבונאות מספר 20 (מתוקן) בתחילה מ-1.1.2006.

השקעות
שיטת השווי המאזני

כלכליים תוך הפרדה בין בנות לבין מוחזקות שאינן בנות.

(2) ציון ההשקעה הכוללת לתחילת השנה ולסופה, לרבות התנועה במשך השנה, תוך הפרדה בין בנות לבין מוחזקות שאינן בנות. מרכיבי התנועה במשך השנה יפורטו כלהלן:

- רווחים שהצטברו, כולל רווחים משינוי בשיעורי ההחזקה, בניכוי דיבידנד שנתקבל.
- שינויים בקרנות (סעיף 20).
- שינויים בהתאמות מתרגום דוחות כספיים של יחידות מוחזקות (סעיף 20).

(3) יצויין סכום המוניטין שטרם הופחת.

(4) טובא הבחנה בין מניות, תשלומים על חשבון מניות, ניירות ערך המירים, אגרות חוב והלוואות.

(5) כללה ההשקעה בחברות מוחזקות ניירות ערך סחירים בבורסה, יובאו נתונים בדבר השווי הפנקסי של ההשקעה והשווי על-פי מחיר הבורסה של אותן חברות. המידע האמור יינתן לפחות בסכומים כוללים.

(ג) פרטים בדבר אופן הטיפול בדוחות הכספיים של חברות מוחזקות הערוכים לתאריך השונה מתאריך הדוחות הכספיים של החברה המחזיקה.

(ד) פרטי ההגבלות (חוקיות, חוזיות או אחרות) החלות על חלוקת רווחים כדיבידנד במזומן על-ידי החברות המוחזקות, בציון סכום הרווחים שחלוקתם מוגבלת כאמור.

55. נכסי מסים נדחים (התחייבות מסים נדחים) בגין השקעות בחברות מוחזקות וזכויות בעסקאות משותפות יוצגו כנכסים (התחייבויות) שוטפים או שאינם שוטפים בהתאם

¹⁷ תוקן על ידי סעיף 103(ג) לתקן חשבונאות מספר 19 בתחילה מ-2005.1.1.

לסיווג ההשקעות בגינם נוצרו נכסי (התחייבויות) המסים הנדחים, בנפרד מההשקעות בחברות המוחזקות וזכויות בעסקאות משותפות.

55א. ^ח דרישות הגילוי בהתאם לסעיף 106 להוראות המעבר לתקן חשבונאות מספר 22 (מעודכן 2017), מכשירים פיננסיים: גילוי והצגה חלות גם על חברה מחזיקה, שאינה חברה אם.

ג. תחילה ותחולה, הוראות מעבר ותיקוני גילויי דעת

תחילה ותחולה

56. (א) גילוי דעת זה יחול על דוחות כספיים הנערכים לתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 1997 ואילך. עם זאת, מעודדת הלשכה את יישומו המוקדם.

(ב) השקעה בחברה מוחזקת שאינה חברה בת, שעל-פי גילוי דעת 22 בדבר "בסיס השווי המאזני" נכללה לפי שיטת השווי המאזני תוך שמירה על פער זמן העולה על זה שנקבע בסעיף 23 לעיל, ייושם לגביה האמור בסעיף 23 בדוחות הכספיים הנערכים לתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 1998 ואילך.

(ג) ^ט [בוטל]

56א. ^ב תקן חשבונאות מספר 37, שפורסם בחודש נובמבר 2015, תיקן את סעיפים 7 ו-13 וביטל את סעיף 56(ג). ישות תיישם תיקונים אלה לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2017 או לאחריה. אם ישות מיישמת את תקן חשבונאות מספר 37 לתקופה מוקדמת יותר, עליה ליישם תיקונים אלה לאותה תקופה מוקדמת.

56ב. ^כ תקן חשבונאות מספר 38, שפורסם בחודש יוני 2017, תיקן את סעיפים 13 ו-27 והוסיף את סעיף 14א. ישות תיישם תיקונים אלה לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2017 או לאחריה.

^ח נוסף על ידי סעיף 111(ב) לתקן חשבונאות מספר 22 בתחילה מ-1.1.2006.

^ט תוקן על ידי סעיף 1 לתקן חשבונאות מספר 1 ובוטל על ידי סעיף 29(ג) לתקן חשבונאות מספר 37 בתחילה מ-1.1.2017.

^כ נוסף על ידי סעיף 29(ד) לתקן חשבונאות מספר 37 בתחילה מ-1.1.2017.

^{כא} נוסף על ידי סעיף 53(ד) לתקן חשבונאות מספר 38 בתחילה מ-1.1.2017.

הוראות מעבר

57. (א) השקעה בחברה שעל-פי גילוי דעת 22 נכללה לפי שיטת השווי המאזני ואילו לפי גילוי דעת זה אין לכלול אותה על-פי שיטה זו, יופסק לגביה יישום שיטת השווי המאזני החל מתחילת גילוי דעת זה, ויחול סעיף 32 לעיל.

(ב) השקעה בחברה שעל-פי גילוי דעת 22 לא נכללה לפי שיטת השווי המאזני ועל-פי גילוי דעת זה יש לכלול אותה לפי שיטה זו, תיושם לגביה למפרע שיטת השווי המאזני (הצגה מחדש - RESTATEMENT).

58-60. סעיפים אלו כללו שינויים בתקני חשבונאות אחרים.

הדגמה הנוגעת ליישום הטיפול במוניטין לעניין הסעיפים 24 ו-28 של גילוי דעת 68

מ ב א

ההדגמה דלהלן נועדה להקל את היישום. אין ההדגמה מהווה חלק מגילוי הדעת ואינה באה לגרוע מכל כלל אחר שנקבע.

1. האירוע

- (1) ביום 1.1.19X1 רכשה חברה א' 40% מחברה ב' תמורת 11,000 אלפי ש"ח.
- (2) בשנת 19X1 מכרה חברה ב' 50% מהמקרקעין.
- (3) ביום 1.1.19X2 הנפיקה חברה ב', תמורת 8,250 אלפי ש"ח, מניות לצד שלישי כך שהמניות של הצד השלישי, לאחר ההנפקה, מקנות לו 20% בחברה ב'.

2. נתונים נוספים

- (1) הדוח על המצב הכספי של חברה ב' ליום הרכישה היה:

אלפי ש"ח		אלפי ש"ח	
20,000	הון	18,000	רכוש קבוע
<u>8,000</u>	אגרות חוב	<u>10,000</u>	רכוש אחר נטו
<u>28,000</u>		<u>28,000</u>	

- (2) הרווח הפנקסי של חברה ב' לשנת 19X1 היה 4,000 אלפי ש"ח.
- (3) שיעור המס שחל על הכנסתה החייבת במס של חברה ב' הוא 36%.
- (4) שיעור הריבית, ביום 1.1.19X1, המקובל בגין הלוואות צמודות לחמש שנים - 5% לשנה.
- (5) תקופת ההפחתה של מוניטין - 10 שנים.
- (6) נתונים נוספים בדבר חברה ב' ליום 1.1.19X1;

השקעות
שיטת השווי המאזני

- (א) הרכוש הקבוע כלל רכוש בר-פחת ששוויי הפנקסי 8,000 אלפי ש"ח ושוויי הנאות 10,000 אלפי ש"ח. יתרת התקופה להפחתה של רכוש קבוע זה - חמש שנים.
- (ב) רכוש אחר נטו כולל מלאי מקרקעין, כמלאי עסקי, בשווי פנקסי של 15,000 אלפי ש"ח ושוויי הנאות כ-18,000 אלפי ש"ח.
- (ג) אגרות החוב צמודות למדד "בגין" ועומדות לפירעון ב-19X5. 31.12 הן נושאות ריבית שנתית צמודה בשיעור של 1%, המשתלמת בסוף כל שנה.

(7) כל הסכומים ניתנים בשקלים חדשים אחידים.

3. נדרש

- (1) לחשב את חלקה של חברה א' ברווחי חברה ב' לשנת 19X1.
- (2) לחשב את הרווח של חברה א' מההנפקה לצד שלישי ביום 1.1.19X2.

4. פתרון

(1) חישוב חלקה של חברה א' ברווחי חברה ב' לשנת 19x1

ראה חישוב	ש"ח	
עזר מס':		
	4,000,000	רווח, כנתון לפי ספרי חברה ב'
(א)	<u>(1,376,450)</u>	פחות - הפרשים שמקורם בדיווח לפי שיטת השווי הנאות
	<u>2,623,550</u>	
	1,049,420	40% מהיתרה
(ב)	<u>136,531</u>	פחות - הפחתת מוניטין חלקה של חברה א' ברווחי חברה ב' לשנת 19X1
	<u>912,889</u>	

השקעות
שיטת השווי המאזני

(2) חישוב הרווח מההנפקה לצד שלישי

ראה חישוב עזר מס':	ש"ח	
	20,000,000	הון חברה ב' על-פי ספריה ליום 1.1.19X1
	4,000,000	רווח 1.1.19X1 כמדווח על-פי ספרי חברה ב' תוספת הון לפי שיטת השווי הנאות ליום הרכישה
(א)	<u>2,710,270</u>	
	26,710,270	
	<u>8,250,000</u>	תוספת הון מההנפקה סה"כ הון ליום 1.1.19X2
	<u>34,960,270</u>	חלקה המופחתת של חברה א' $40\% \times 0.8 = 32\%$
	11,187,286	40% מ- 26,710,270 ש"ח (בסיס הוני נוכחי של חברה א' בחברה ב')
(ד)	<u>10,684,108</u>	
(ה)	503,178	
(ב)	<u>245,756</u>	פחות - הפחתת מוניטין רווח מההנפקה לצד שלישי
	<u><u>257,422</u></u>	

חישוב עזר

(א) תנועת ההפרשים בין השווי הנאות לבין השווי הפנקסי:

חדשים	שקלים	אלפי	
ליום	ליום	ליום	
<u>1.1.19X2</u>	<u>19X1</u>	<u>1.1.19X1</u>	
1,600.00	(400.00)	2,000.00	רכוש קבוע
1,500.00	(1,500.00)	3,000.00	מלאי
<u>1,134.80</u>	<u>(250.70)</u>	<u>1,385.50</u>	התחייבות אג"ח
4,234.80	(2,150.70)	6,385.50	[חישוב עזר (ג)]
<u>(1,524.53)</u>	<u>774.25</u>	<u>(2,298.78)</u>	עתודה למס לפי 36%
<u><u>2,710.27</u></u>	<u><u>1,376.45</u></u>	<u><u>4,086.72</u></u>	הפרשים נטו

השקעות
שיטת השווי המאזני

(ב) חישוב המוניטין והתנועה בו

ש"ח	
20,000,000	הון על-פי ספרי חברה ב' ליום 1.1.19X2
<u>4,086,720</u>	נוסף - כדלעיל בחישוב (א)
24,086,720	סה"כ
9,634,688	40% מסה"כ הנ"ל
<u>11,000,000</u>	שולם
1,365,312	מוניטין מהרכישה
<u>136,531</u>	הפחתה ב- 19X1 - 10%
<u>1,228,781</u>	יתרה ליום 1.1.19X1
<u>245,756</u>	הפחתה בעקבות ירידה ב- 20%

(ג) אגרות חוב

אלפי	שקלים	חדשים	
ההתחייבות	ערך נוכחי של		
הרשומה	תשלומי הקרן		
<u>בספרים</u>	<u>והריבית לפי 5%</u>	<u>הפרש</u>	
8,000	6,614.5	1,385.5	ליום 1.1.19X1
8,000	6,865.2	1,134.8	ליום 1.1.19X2

(ד) הון ליום 1.1.19x2 של חברה ב' לפי שיטת השווי הנאות

	ניתן לחשב את ההון גם כך :
9,634,688	החלק הנרכש (חישוב (ב) לעיל)
<u>1,049,420</u>	הרווח (סעיף 4 (1) לעיל)
<u>10,684,108</u>	

(ה) הרווח מהמימוש

	ניתן להוכיח את התוצאה גם לפי החישוב הבא :
<u>8,250,000</u>	השקעת צד שלישי בגין 20% בחברה ג'
33,000,000	ערך חברה ב' על בסיס ההשקעה הנ"ל,
	לפני אותה השקעה
<u>26,710,270</u>	בסיס הוני נוכחי של חברה א' בחברה ב', לפי
	סעיף 4 (2) לעיל
<u>6,289,730</u>	יתרה - רווח מחושב אילו מומשו 100% על
<u>503,178</u>	בסיס ערך ההנפקה
	רווח ממימוש 8%